

Affectieve reacties op positieve symptomen en agressief gedrag bij patiënten met een psychotische stoornis.

Gepubliceerd: 12-01-2010 Laatste bijgewerkt: 07-05-2024

Het doel van de studie betreft het onderzoeken van de determinanten van agressief gedrag bij patiënten met een psychotisch toestandsbeeld. Specifieker geformuleerd wordt hierbij gekeken of affectieve reacties op psychotische symptomen voorspellend...

Ethische beoordeling	-
Status	Werving nog niet gestart
Type aandoening	Schizofrenie en andere psychotische stoornissen
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON32410

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Agressie bij psychotische patiënten.

Aandoening

- Schizofrenie en andere psychotische stoornissen

Synoniemen aandoening

schizofrenie; psychose

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Erasmus Universiteit Rotterdam

Overige ondersteuning: Huidig onderzoek wordt gefinancierd door het Delta Psychiatrisch Centrum (Psychiatrisch Ziekenhuis)

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: agressie, psychiatrische patienten, psychose, schizofrenie

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Primair wordt gekeken naar affectieve reacties en psychotische symptomen. De volgende uitkomstmaten worden hierbij gehanteerd: mate van agressief gedrag, angst, boosheid, impulsiviteit en cognitief inzicht. Tevens is van belang: de mate en inhoud van de psychotische symptomen (ziektebeeld).

Secundaire uitkomstmaten

Secundair wordt gekeken naar psychometrische eigenschappen van vragenlijsten (verschillende aspecten van betrouwbaarheid en validiteit)

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Agressie is tegenwoordig een veel voorkomend fenomeen in de maatschappij. Het algemene idee heerst dat met name psychiatrisch patiënten diegenen zijn die het meest agressief en gewelddadig zijn: Eenenzestig procent van het publiek denkt dat patiënten met schizofrenie gewelddadig zijn (Link et al., 1999). Uit eerder wetenschappelijk onderzoek dat zich hierop heeft gericht, is gebleken dat psychotische patiënten inderdaad relatief vaker tot geweld overgaan dan *normalen*. In een overzicht van 28 studies onder opgenomen patiënten concludeerde Flannery (2002) bijvoorbeeld dat opgenomen patiënten met schizofrenie een patroon van terugkerend geweld lieten zien. Ook epidemiologisch onderzoek toont aan dat er duidelijk een relatie is tussen schizofrenie en geweld. In de Amerikaanse Epidemiological Catchment Area studie (Swanson e.a., 1990) bleek 3,7% van tienduizend respondenten het afgelopen jaar gewelddadig geweest te zijn. Uitgesplitst bleek dat voor patiënten met schizofrenie 11,3% te zijn geweest. Overig onderzoek geeft gelijke resultaten (o.a. Stueve & Link, 1994; Lindqvist & Allebeck, 1990; Modestin & Ammann, 1996; Modestin & Wuermle, 2005; Wessely, 1998; Hodgins, 1992) waaruit wel geconcludeerd mag worden dat patiënten met schizofrenie een verhoogd risico hebben om tot gewelddadig gedrag te komen. Nu dit vanuit epidemiologisch

onderzoek bekend is, is het vanzelfsprekend van belang dat gekeken wordt waar dit agressieve gedrag bij deze patiëntengroep vandaan komt: is het vanuit angst of woede of puur vanuit de psychotische symptomen horend bij het ziektenbeeld (wanen/hallucinaties). Onderzoek hiernaar schiet tot op heden nog sterk tekort, wat aanleiding heeft gegeven tot de opzet van huidig onderzoeksprotocol.

Doel van het onderzoek

Het doel van de studie betreft het onderzoeken van de determinanten van agressief gedrag bij patiënten met een psychotisch toestandsbeeld. Specifieker geformuleerd wordt hierbij gekeken of affectieve reacties op psychotische symptomen voorspellend zijn voor agressief gedrag bij deze patiëntengroep.

Additioneel zal gekeken worden of enkele zelfrapportage instrumenten, meegenomen in het instrumentarium, geschikt zijn om af te nemen bij patiënten met een psychotisch toestandsbeeld. Het betreft hier met name de Vragenlijst over Stemmen en Overtuigingen (VSO).

Onderzoeksopzet

Het onderzoek zal plaatsvinden in verscheidene psychiatrische instellingen (Delta PC, De Grote Rivieren, Parnassia Bavo Groep). In de eerste week van de opname, uitgezonderd van separatie-incidenten, zullen deelnemers benaderd worden voor deelname. Bij toestemming worden zij binnen enkele dagen ingepland voor de interview- en vragenlijstafname. De interviewafname bestaat uit subsectie B van de SCID (schizofrenie en andere psychotische stoornissen) en de Positive And Negative Syndrome Scale (PANSS). Dit zal gemiddeld 60 minuten tijd in beslag nemen. De vragenlijstafname zal gemiddeld 40 minuten tijd in beslag nemen en bestaat onder andere uit vragenlijsten over angst (ZBV, BAI), boosheid (ZAV, DAR, PI), agressie (AVL), impulsiviteit (BIS11), cognitief inzicht (BCIS) en wanen en hallucinaties (CHS, VSO, TCOQ). Verder zal gebruik worden gemaakt van een observatieschaal voor agressief gedrag (SDAS) welke de verpleging eenmalig in zal vullen over het gedrag van betreffende deelnemer in de afgelopen week.

Inschatting van belasting en risico

Het huidige onderzoek brengt geen risico met zich mee voor de deelnemers. De belasting per deelnemer wordt ingeschat op gemiddeld 100 minuten deelname (tijdsbesteding mbt interviewafname en het invullen van de zelfrapportage vragenlijsten).

Contactpersonen

Publiek

Erasmus Universiteit Rotterdam

Burgemeester Oudlaan 50
3062 PA Rotterdam
Nederland

Wetenschappelijk

Erasmus Universiteit Rotterdam

Burgemeester Oudlaan 50
3062 PA Rotterdam
Nederland

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

- Mannen en vrouwen in de leeftijd van 18-45 jaar die zijn verwezen naar één van bovenstaande psychiatrische ziekenhuizen (nml. DPC, DGR, BAVO, GGZ-D)
- Patiënten in hun eerste week van opname (of in de eerste week na separatie)
- Patiënten die zijn gediagnostiseerd met een psychotische stoornis / toestandsbeeld (bv. schizofrenie, waanstoornis, psychose NAO)
- Patiënten die de Nederlandse taal kunnen spreken, lezen en begrijpen / beheersen
- Patiënten die bereid zijn deel te nemen aan huidig onderzoeksproject

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- Patiënten die op dat moment gesepareerd zijn
- Patiënten met een cognitieve en/of mentale beperking of handicap, wat het onmogelijk maakt om zelfrapportage lijsten in te vullen en/of interviews af te nemen
- Onstabiele somatische ziekte, wat het onmogelijk maakt om deel te nemen aan de studie
- Suïcidaliteit
- Ernstig beïnvloed gedrag en/of affect door middelenmisbruik (vb. drugs, alcohol)

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland

Status: Werving nog niet gestart

(Verwachte) startdatum: 01-04-2008

Aantal proefpersonen: 300

Type: Verwachte startdatum

In onderzoek gebruikte producten en hulpmiddelen

Registratie: Geen registratie

Ethische beoordeling

Niet beschikbaar

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL21970.097.08